

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VI./2019
Senát II

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 107/2019
populárny názov	Ochrana životného prostredia
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	06.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 44 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Svoj pozitívny záväzok chrániť životné prostredie štát naplnia napríklad aj priznaním procesných práv združeniam a subjektom chrániacich v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi s právomocou rozhodovať o povolení činností s dopadom na životné prostredie. Tieto subjekty sú tak oprávnené intervenovať a reálne procesne chrániť a presadzovať aj pred súdmi verejný záujem na ochrane životného prostredia. Subjekty chrániace v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi sa budú vždy z titulu svojej činnosti a svojho inak pre kvalitu života jednotlivca v danom životnom prostredí prínosného poslania usilovať o minimalizáciu zásahu do životného prostredia ľudskou činnosťou. Naopak, štátne orgány musia v každej jednej veci postupovať tak, ako im to ukladá zákon – niekedy je z dôvodu striktnosti zákona priestor na vyvažovanie jednotlivých záujmov, ktoré sú v hre a stoja proti sebe v danom konaní (ochrana životného prostredia vs. súkromné záujmy či osôb vykonávajúcich podnikateľskú, ústavou chránenú činnosť alebo i súkromných osôb pri výkone ich majetkových, ústavou chránených práv a pod.) menší, inokedy sa takéto vyvažovanie aj vzhľadom na text a ducha zákona a povolanú činnosť priamo vyžaduje.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ oznámil svoju účasť v konaní vedenom Okresným úradom odborom starostlivosti o životné prostredie, o žiadosti žiadateľa o vydanie súhlasu podľa zákona o ochrane prírody na státie plávajúceho zariadenia. Sťažovateľ bol oboznámený okresným úradom s podkladmi rozhodnutia, ku ktorým vyjadril nesúhlas s tým, aby okresný úrad vydal súhlas na státie plávajúceho zariadenia. Okresný úrad vydal 13. júla 2015 rozhodnutie, ktorým udelil súhlas na státie plávajúceho zariadenia „pontón“ bez evidenčného označenia so súčasným určením podrobnejších podmienok vykonávania činnosti zabezpečujúcich ochranu prírody a krajiny a súhlas udelil do 31. júla 2020. Okresný úrad, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie rozhodnutím zo 14. októbra 2015 zamietol odvolanie sťažovateľa a, okrem iného, odvolal sa na stanovisko k plávajúcim zariadeniam vydané Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky.

	<p>Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu na Krajskom súde žalobu. Ten rozsudkom č. k. 2 S 290/2015-36 zo 7. septembra 2016 žalobu zamietol. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu kasačnou sťažnosťou na najvyššom súde. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť zamietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Otázka ochrany životného prostredia je nanajvýš aktuálnou i páľčivou témou dnešných dní. Na problematiku vydávania správnych rozhodnutí, ktorých predmetom je regulácia práv a povinností, výkon ktorých zasahuje do sféry životného prostredia a ktorých súdny prieskum bol predmetom viacerých súdnych konaní pred najvyšším súdom, odkazuje aj odborná spisba (pozri ŠVÁBY, D. Demokracia, životné prostredie a Najvyšší súd Slovenskej republiky. IN Najvyššie súdy v meniacej sa dobe. Brno – Bratislava : 6. 7. – 11. 2018. 9 s.).</p> <p>Právo na priaznivé životné prostredie sa v modernej dobe a časoch súčasnosti dostáva ako garancia priamo do ústavných textov a katalógov práv a slobôd, a to ako pozitívny záväzok štát na poli ochrany životného prostredia, ale aj ako subjektívne právo jednotlivca, ktorý je v dnešnom svete vystavený následkom, ktoré na životnom prostredí zanecháva činnosť človeka a ktoré zasahujú či priamo zhoršujú kvalitu života.</p> <p>Svoj pozitívny záväzok chrániť životné prostredie štát napĺňa napríklad aj priznaním procesných práv združeniam a subjektom chrániacich v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi s právomocou rozhodovať o povolení činností s dopadom na životné prostredie. Tieto subjekty sú tak oprávnené intervenovať a reálne procesne chrániť a presadzovať aj pred súdmi verejný záujem na ochrane životného prostredia. Subjekty chrániace v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi sa budú vždy z titulu svojej činnosti a svojho inak pre kvalitu života jednotlivca v danom životnom prostredí prínosného poslania usilovať o minimalizáciu zásahu do životného prostredia ľudskou činnosťou. Naopak, štátne orgány musia v každej jednej veci postupovať tak, ako im to ukladá zákon – niekedy je z dôvodu striktnosti zákona priestor na vyvažovanie jednotlivých záujmov, ktoré sú v hre a stoja proti sebe v danom konaní (ochrana životného prostredia vs. súkromné záujmy či osôb vykonávajúcich podnikateľskú, ústavou chránenú činnosť alebo i súkromných osôb pri výkone ich majetkových, ústavou chránených práv a pod.) menší, inokedy sa takéto vyvažovanie aj vzhľadom na text a ducha zákona a povoľovanú činnosť priamo vyžaduje.</p> <p>Kvalita legislatívy o ochrane životného prostredia a rozhodovacia činnosť štátnych orgánov v oblasti životného prostredia sú spojené nádoby. Práve legislatíva je na vstupe ochrany životného prostredia. Tá určuje orgánom aplikujúcich túto legislatívu manévrovací priestor pri ochrane životného prostredia. Je na občianskej spoločnosti, aby vyvinula spoločenský tlak na legislatívu v smere zvýšenia ochrany životného prostredia, a je otázkou politickej kultúry a uvedomelosti, ako pristúpi zákonodarca k téme potreby zvýšenia ochrany životného prostredia, prípadne k riešeniu klimatickej krízy bytostne spojenej s kvalitou životného prostredia. Opísané premenné sú povinné pri aplikácii práva zohľadňovať jednak orgány štátnej správy, ale, samozrejme, aj súdy rozhodujúce pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí týchto orgánov štátnej správy bezprostredne sa dotýkajúcich životného prostredia.</p> <p>V prerokovávanej veci sťažovateľa určil „manévrovací priestor“ pri ochrane životného prostredia pri žiadosti žiadateľa o vydanie súhlasu na státie plávajúceho zariadenia „pontón“ na polohe č. v k. ú. zákon o ochrane prírody. Podľa ústavného súdu orgány štátnej správy a v konečnom dôsledku i súdy majú záujem o vyváženú záujem na ochrane životného prostredia na jednej strane a záujmu žiadateľa o vydanie súhlasu na státie plávajúceho zariadenia vykonávajúceho svoje majetkové právo (ako majiteľa hausbótu) na strane druhej.</p> <p>Je potrebné si všimnúť a zohľadniť, že orgány štátnej správy vychádzali pri svojom rozhodovaní okrem iného aj z odborných stanovísk Slovenského vodohospodárskeho toku (ako správcu dotknutého vodného toku) a Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Regionálne centrum ochrany prírody v</p>

	<p>Bratislave.</p> <p>Za rozhodujúce možno označiť, že okresný úrad vo svojom rozhodnutí v záujme ochrany životného prostredia určili žiadateľovi striktné podmienky pre povolenie stáť „pontónu“ v : - neexpandovať na okolité pozemky; - nevytvárať nové prístupové cesty k plávajúcemu zariadeniu, nespevňovať a neupravovať existujúce lesné a poľné cesty; - mimo plochy plávajúceho zariadenia nebudovať a neumiestňovať žiadne trvalé ani dočasné stavby a objekty (prístrešky, altánky, garáže, sedenia, sklady, WC, ploty, zábradlia, ohrady, krby, chodníky, ohniská, športoviská, parkoviská a iné); - nezasahovať do okolitej vegetácie (nerúbať a neorezávať dreviny, nekosiť trávnaté porasty, neodstraňovať trstinové porasty...); - mimo plochy plávajúceho zariadenia nevysádzať nepôvodné druhy rastlín a drevín, či už na brehu alebo vo vode, pričom súhlas na stáť plávajúceho zariadenia vydal na obmedzený čas od – nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia do 31. júla 2020.</p> <p>Za podstatnú ústavný súd považuje aj skutočnosť, že okresný úrad pre účely objasnenia veci nariadil vo veci ústne pojednávanie spojené s miestnou ohliadkou, na ktoré predvolal všetkých účastníkov konania i dotknuté a zúčastnené osoby, aby mohli tieto uplatniť svoje pripomienky a námety k žiadosti žiadateľa. Sťažovateľ sa však miestnej ohliadky 17. júna 2015 nezúčastnil a ani neúčast' neospravedlnil. Podľa ústavného súdu tak správny orgán (okresný úrad) pristúpil k vyváženiu jednotlivých záujmov, ktoré boli vo veci sťažovateľa v hre, urobil maximum pre spravodlivé rozhodnutie vo veci a aplikoval zákon o ochrane prírody vzhľadom na skutkový a právny stav ústavne udržateľným spôsobom s ohľadom na maximalizáciu ochrany životného prostredia v danej veci. Tento postup napadnutým rozsudkom odobril aj najvyšší súd, čomu vzhľadom na už prezentované závery nemožno nič z pohľadu ústavných práv sťažovateľa vytknúť.</p> <p>Vzhľadom na predložené východiská a závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže ani po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nebolo ani potenciálne možné dospieť k názoru o porušení sťažovateľom označených ústavných práv.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>životné prostredie</p> <p>správne konanie</p> <p>vodný tok</p>

spisová značka	II. ÚS 127/2019
populárny názov	Zadržanie osoby
sudca spravodajca	Luboš Szígeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	13.06.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 3</p>
analytická právna veta	<p>Do postupu polície, ktorá dodržala dobu 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania pre rozhodnutie o prepustení osoby zadržanej na slobodu alebo odovzdaní súdu, by ústavný súd mohol zasiahnuť iba v situácii, keď by vzhľadom na osobu, miesto a čas zadržania, spôsob zadržania, konanie zadržanej osoby pred zadržaním a postup polície a prokuratúry v danej veci jednoznačne signalizovali, že ide o zjavne nezákonný alebo zjavne šikanózný postup orgánov činných v trestnom konaní namierený úmyselne proti osobe zadržanej a nemajúci nič spoločné zo snahou využiť zadržanie a následne dobu 48 hodín (resp. 96 hodín)</p>

	na spravodlivé rozhodnutie o ďalšom postupe v záujme ochrany vyššieho ústavou a Trestným zákonom predpokladaného záujmu oproti záujmu na osobnej slobode osoby zadržanej.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol 26. októbra 2018 o 20.00 h zadržaný policajtními okresného riaditeľstva. Ako zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby vyplýva, k jeho zadržaniu došlo bez predchádzajúceho súhlasu prokurátora, keďže bol „pristihnutý bezprostredne po spáchaní trestného činu“. Ďalej je v zápisnici uvedené, že sťažovateľ bol zadržaný z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, „lebo dňa 26. 10. 2018 v čase o 20.00 hod nakoľko osoba bola pristihnutá bezprostredne po spáchaní prečinu nebezpečného vyhrážania a podozrenia ublíženia na zdraví“. Uvedená zápisnica bola sťažovateľovi predložená na podpis 26. októbra 2018 o 23.45 h, čo sťažovateľ pri jej podpise poznamenal a zároveň pri svojom podpise uviedol poznámku, že dosiaľ nebol vypočutý podľa § 85 Trestného poriadku, a uviedol, že žiada o bezodkladné prepustenie. Sťažovateľ si zvolil obhajkyňu a aj prostredníctvom nej opakovane počas jeho pobytu na okresnom riaditeľstve žiadal o svoje vypočutie a prepustenie. Sťažovateľ 26. októbra 2018 nebol vypočutý a bol umiestnený v cele policajného zaistenia.</p> <p>Obhajkyňa sťažovateľa 27. októbra 2018 o 11.08 h požiadala faxom prokurátora okresnej prokuratúry o prijatie bezodkladných opatrení smerujúcich k prepusteniu sťažovateľa zo zadržania a poukázala na okolnosti sťažovateľovej veci, na čas jeho zadržania a skutočnosť, že sťažovateľ nebol vypočutý postupom podľa § 85 ods. 4 prvej vety Trestného poriadku. Postupovala tak po tom, keď jej policajti okresného riaditeľstva na jej telefonický dopyt oznámil, že sťažovateľa ako zadržaného v priebehu dopoludnia vypočúvať nebude, keďže vypočúva poškodeného a ním označených svedkov, čo, ako vyplýva z obsahu spisu v uvedený deň o 11.00 h, 12.35 h a o 13.25 h, aj v skutočnosti vykonal. Sťažovateľ bol z cely policajného zaistenia predvedený na okresné riaditeľstvo 27. októbra 2018 a o 15.30 h, teda po viac než 19 hodinách, vypočutý a následne mu bolo vznesené obvinenie, bol vypočutý ako obvinený a približne o 20.00 h bol zo zadržania prepustený.</p>
z odôvodnenia	<p>Zásahy typu zadržanie, zatknutie, vzatie do väzby, nepodmienečný trest odňatia slobody predstavujú jeden z najzávažnejších zásahov štátu do základných práv a slobôd človeka, predovšetkým do osobnej slobody. Štát tak prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov legitímne činí v zmysle ústavy (čl. 17, čl. 49 a čl. 50 ústavy) a príslušných zákonov pre účely ochrany kvalifikovaných záujmov (napr. ochrana života, zdravia, slobody a ľudskej dôstojnosti, majetku, verejného poriadku, životného prostredia, kultúrneho dedičstva, bezpečnosti štátu a pod.) v prípadoch, kde záujem na ich ochrane prevažuje nad osobným záujmom (osobnou slobodou) osôb podozrivých zo spáchania alebo páchatel'ov trestných činov. Predmetom ochrany podľa čl. 17 ods. 2 ústavy je osobná sloboda jednotlivca, teda voľnosť človeka od vonkajších prekážok a obmedzení jeho pohybu (PL. ÚS 29/95, č. 8/1995, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky). Toto ustanovenie však neobsahuje žiadnu materiálnu výhradu, teda žiadne materiálne kritériá, za ktorých by obmedzenie osobnej slobody bolo prípustné. Naopak, výslovne zverujú oprávnenie určiť dôvody (podmienky) a spôsob zbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody zákonodarcovi, ktorý je povinný pri zákonnej úprave dbať na to, aby nezasiahol do podstaty a zmyslu tohto práva (čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy). Aj predmetom ochrany podľa čl. 17 ods. 3 ústavy je osobná sloboda jednotlivca, avšak len v prípade jedného druhu zásahu, a to zadržania. Toto ustanovenie sa od čl. 17 ods. 2 ústavy odlišuje aj podmienením prípustnosti zásahu do osobnej slobody v podobe zadržania - len v prípadoch ustanovených zákonom, - s okamžitým oboznámením s dôvodmi zadržania a vypočutia, - a najneskôr do 48 hodín a pri trestných činoch terorizmu do 96 hodín prepustenia na slobodu alebo odovzdania súdu, kým ustanovenie čl. 17 odseku 2 ústavy neobsahuje žiadne požiadavky na kvalitu alebo vlastnosti orgánu, ktorý rozhoduje o obmedzení alebo pozbavení osobnej slobody.</p>

Ústavný súd judikoval (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07), že každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Sťažovateľ bol 26. októbra 2018 o 20.00 h zadržaný policajtními okresného riaditeľstva a k jeho zadržaniu došlo podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku bez predchádzajúceho súhlasu prokurátora, keďže bol „pristihnutý bezprostredne po spáchaní trestného činu“. Podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku osobu podozrivú zo spáchania trestného činu môže policajt zadržať, ak je tu niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku alebo ak ide o podozrivú osobu podľa § 204 ods. 1, aj keď proti nej doteraz nebolo vznesené obvinenie. Na zadržanie je potrebný predchádzajúci súhlas prokurátora. Bez takého súhlasu možno zadržanie vykonať, len ak vec neznesie odklad a súhlas vopred nemožno dosiahnuť, najmä ak bola taká osoba pristihnutá pri trestnom čine alebo zastihnutá na úteku. Postup orgánov činných v trestnom konaní tak spĺňal podmienku zákonnosti a dôvody, pre ktoré bol sťažovateľ zadržaný a ktoré komunikovala aj okresná prokuratúra voči sťažovateľovi, z ústavného hľadiska v zmysle garancií čl. 17 ods. 2 ústavy obstoja. Čo sa týka sťažovateľovej (i) námietky, že sťažovateľ nebol neodkladne po zadržaní vypočutý policajtom, a (ii) názoru, že „účelom zadržania nie je mať k dispozícii zadržanú osobu kým sa vykonaním iných dôkazov nepodari zhrmážiť dostatočné množstvo dôkazov pre vznesenia obvinenia, ale obmedzenie osobnej slobody je podmienené existenciou dôvodov väzby, a ako už bolo uvedené, nevyhnutným predpokladom zákonnosti trvania obmedzenia osobnej slobody zadržanej osoby je jej vypočutie“, ústavný súd uvádza, že musí mať voči orgánom činným v trestnom konaní a polícii vykonávajúcej zadržanie a výsluch osoby zadržanej elementárnu dôveru, že konajú v záujme ochrany vyššieho záujmu, ako je záujem na osobnej slobode osoby zadržanej. Takú istú dôveru preukázal aj ústavodarca, keď určil časovú hranicu 48 hodín od zadržania pre rozhodnutie o odovzdaní zadržanej osoby súdu alebo prepustenie na slobodu. To, akým spôsobom naloží policajt, majúci podľa čl. 17 ods. 3 ústavy vykonať výsluch osoby zadržanej, s dobou 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania, je vecou operatívneho postupu, procesných postupov a zabezpečovania dôkazov nutných pre samotný výsluch a následné rozhodnutie o odovzdaní zadržanej osoby súdu alebo prepustení na slobodu. Do týchto postupov polície v rámci 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania nie je ústavný súd (v súlade s už popísanou dôverou) v zásade povolaný zasahovať. Do postupu polície, ktorá dodržala dobu 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania pre rozhodnutie o prepustení osoby zadržanej na slobodu alebo odovzdaní súdu, by ústavný súd mohol zasiahnuť iba v situácii, keď by vzhľadom na osobu, miesto a čas zadržania, spôsob zadržania, konanie zadržanej osoby pred zadržaním a postup polície a prokuratúry v danej veci jednoznačne signalizovali, že ide o zjavne nezákonný alebo zjavne šikanózny postup orgánov činných v trestnom konaní namierený úmyselne proti osobe zadržanej a nemajúci nič spoločné zo snahou využiť zadržanie a následne dobu 48 hodín (resp. 96 hodín) na spravodlivé rozhodnutie o ďalšom postupe v záujme ochrany vyššieho ústavou a Trestným zákonom predpokladaného záujmu oproti záujmu na osobnej slobode osoby zadržanej. V prípade sťažovateľa však ústavný súd nenachádza známky nezákonnosti alebo šikanózneho postupu zo strany orgánov činných v trestnom konaní pri zadržaní sťažovateľa a následného postupu voči nemu. Doba 19 hodín od zadržania, po ktorej bol sťažovateľ prvýkrát vypočutý, sa nejaví byť ako šikanózna alebo nezákonná v tom smere, že by polícia nechala sťažovateľa zámerne a bezdôvodne nepovšimnutého 19 hodín, a až potom sťažovateľa vypočula, obvinila a prepustila na slobodu. Aj následné vznesenie obvinenia sťažovateľovi (spolu s dôvodmi zadržania) dávajú základ pre konštatovanie, že postup orgánov činných v trestnom konaní nebol v rozpore s čl. 17 ods. 3 ústavy, ale smeroval k rozhodnutiu o obvinení alebo neobvinení sťažovateľa a prepustení alebo neprepustení sťažovateľa na slobodu. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo

	<p>zákonne a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy, a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody zároveň bolo v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou [k tomu pozri okrem judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) aj Bozanov v. Francúzsko č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 106.1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121]. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétneho práva podľa čl. 5 ods. 1 namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Vzhľadom na predložené východiská a závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže ani po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nebolo ani potenciálne možné dospieť k názoru o porušení sťažovateľom označených ústavných práv.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Bozanov v. Francúzsko č. 9990/82, rozsudok ESLP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok Veľkej komory ESLP z 106.1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESLP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESLP z 12. 6. 2014, bod 121
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	obvinenie, obvinený-vznesenie obvinenia zadržanie výsluch, výpoveď, vypočutie trestné konanie

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 14/2019
populárny názov	Extrémne priet'ahy
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.05.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ ako oprávnený súdному exekútorovi doručil 5. 12. 2008 žiadosť o vykonanie exekúcie. 22. 12. 2008 okresný súd zamietol žiadosť o udelenia poverenia uznesením, ktoré oprávnený napadol odvolaním a krajský súd ho 16. 6. 2009 zrušil a vec vrátil okresnému súde. Poverenie bolo vydané 4. 5. 2010. V priebehu roka 2010 povinný podal námietky proti trovám exekúcie a povinná taktiež podala námietky proti exekúcii. O námietkach povinnnej rozhodol okresný súd 10. 9. 2010 uznesením, ktoré oprávnený napadol odvolaním. Okresný súd uznesením 8. 3. 2011 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a konanie zastavil.

	<p>Krajský súd uvedené uznesenie na základe odvolania oprávneného 6. 3. 2012 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V roku 2013 okresný súd rozhodol o námietkach povinného uznesením, ktoré krajský súd taktiež na základe odvolania oprávneného uznesením z 10. 4. 2014 zrušil a vec vrátil okresnému súdu. Okresný súd o námietkach rozhodol až 22. 2. 2019, teda po piatich rokoch nečinnosti.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prieťahov nevyvíja. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).</p> <p>Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.</p> <p>Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 200 Exekučného poriadku v spojení s čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným prieťahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.</p> <p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokovanej veci.</p> <p>Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že predmetná exekučná vec sťažovateľa je bežnou občianskoprávnou vecou. Nemožno sa stotožniť ani so stanoviskom okresného súdu, že ide o skutkovo a právne zložitú vec, keďže aplikácia označeného ustanovenia Občianskeho zákonníka nie je ani novotou a je relatívne bežným nástrojom na dosiahnutie účelu exekúcie.</p> <p>Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka exekučného konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech, a teda nemožno mu pričítať žiadny podiel na zodpovednosti za dĺžku napadnutého konania.</p> <p>Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že okresný súd od počiatku napadnutého konania konal nesústreďene a nepostupoval v súlade so zásadou iura novit curia, keď žiadosť súdneho</p>

exekútora o udelenie poverenia zamietol. Následne v rozpore s platným právom dospel k záveru o nutnosti vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a konanie zastavil. Takisto v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci rozhodol o námietkach proti trovám exekúcie tak, že im vyhovel. Na uvedené nezákonné rozhodnutia okresného súdu sťažovateľ reagoval opravnými prostriedkami, ktorým Krajský súd v Prešove vyhovel práve z uvedeného dôvodu nezákonnosti. Z predloženej chronológie úkonov okresného súdu (bod 3 tohto rozhodnutia, pozn.) je zrejmé, že Krajský súd v Prešove svojím uznesením sp. zn. 19 CoE 36/2011 z 10. apríla 2014 zrušil rozhodnutie o námietkach vo výroku o vyhovení námietkam proti exekúcii v časti istiny v sume 7 734,18 € a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd po vrátení veci 17. apríla 2014 o týchto námietkach rozhodol až 22. februára 2019. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd bol bezprecedentne nečinný necelých 5 rokov. Ústavný súd v tejto súvislosti ďalej konštatuje, že ide o rozhodovanie o otázke, ktorá znemožňuje ďalší postup súdneho exekútora pri vymáhaní časti pohľadávky priznanej exekučným titulom.

Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu vychádzal aj zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc z uvedených zistení, neefektívneho postupu, ako aj zistených prietahov v trvaní takmer 5 rokov ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie je ako celok poznačené nesústredenou činnosťou, ako aj prietahmi, preto konštatuje, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

Keďže postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, ústavný súd mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 12 Er 1515/2008 konal bez zbytočných prietahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa právoplatne skončená (bod 2 výroku rozhodnutia).

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 15 000 €, ktoré odôvodnil pretrvávajúcim stavom právnej neistoty, nepriaznivým zdravotným stavom vo forme invalidity a s tým spojenou nepriaznivou finančnou situáciou, psychickými problémami a významom samotného konania pre sťažovateľa v danej situácii.

Vzhľadom na nesústredený postup okresného súdu a neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu o námietkach proti exekúcii v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúci na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 1515/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Vranov nad Topľou prikazuje, aby v konaní vedenom pod

	<p>sp. zn. 12 Er 1515/2008 konal bez zbytočných prietáhov.</p> <p>3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur).</p> <p>4. Okresný súd Vranov nad Topľou je povinný uhradiť trovy konania.</p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky; II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/03</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
kľúčové slová	<p>exekúcia-námietky prietahy v konaní-neefektívny postup právny úkon-odporovateľnosť</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.